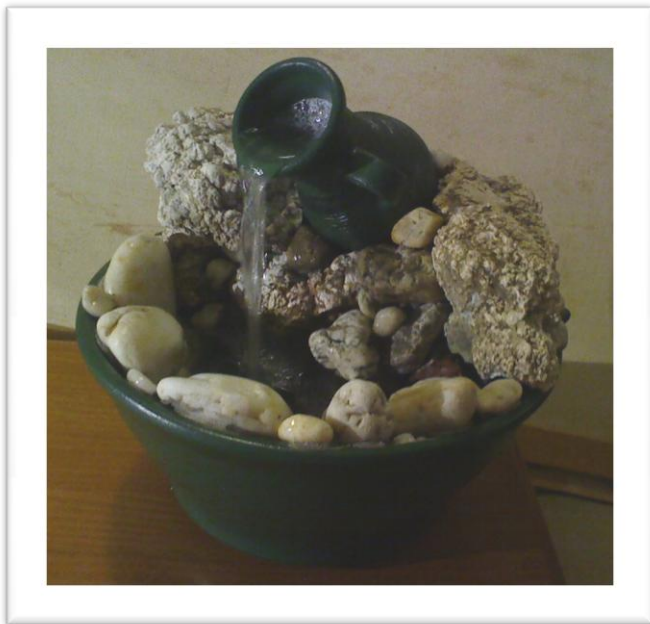

KAKO IZRADITI SVOJU PRVU FONTANU

Umetnička radionica za izradu skulpturnih fontana „Bistrica“
autor Zlatko Jorgić

Umesto predgovora

Danas je neko čudno vreme. Čovek pored različitih mašina u svom okruženju postaje njihov rob umesto da njima vlada. Mašine su osmišljene da čoveku stvore višak slobodnog vremena koje bi bilo iskorišćeno na najbolji mogući način – njegovim povratkom u prirodu, ali ne, desilo se suprotno. Čovek za računarom odrađuje svoj posao i kada ga završi nastavlja da se „zabavlja“ različitim sadržajima, minuti i sati prelete u nepovrat i polako počinju tegobe koje neretko na kraju budu i fatalne. Bolest modernog doba – depresija je direktna posledica loše vođenog i organizovanog života. Pogrešno je misliti da za je za kvalitetan život potreban veliki novac koji je privilegija manjine. Na svu sreću boravak u prirodi se još ne naplaćuje, i dalje je besplatan naš rad u našem životnom okruženju, stanu, kući ili dvorištu. Naslućujete, moj cilj će biti da pokušam da vas nateram da se pokrenete u kreativnom smislu i počnete da na jedan drugi način uređujete vaš prostor, da se vratite prirodi i kada za to nemate ni vremena ni novaca. Pokušaću da ovo ne bude tekst kao i mnogi ostali koji vas „uče“ životu, ovde ću da ispričam moja iskustva koja su meni pomogla da se osećam i budem bolji, da steknem nova kvalitetna prijateljstva, otkrijem u sebi stvaralačke i umetničke crte, i još mnogo toga što je individualno svakom od nas.

Krenimo!

O vodi

„Prava dobrota je poput vode – svemu koristi i nikoga ne povređuje. Poput vode ona uvek traga za najnižim mestom, za mestom koje svi drugi izbegavaju. Jako je slična Taou. Za stanište odabira tihu livadu, za srce kružeći vrtlog. U darežljivosti je nežna, u izrazu iskrena, po autoritetu je red, u odnosima stabilnost, u pokretima ritam. Kako je uvek miroljubiva i tiha, nikad nije ukorena.“ Tao Te Djing

O vodi se može mnogo reći napisati, ali jedna je iznad svih – život! U našem životnom prostoru vlada red kakav smo mi zamislili i realizovali. Kod nekoga od nas je i nered „red“ ako smo tako navikli. Pokušavamo da prostor u kojem živimo i radimo podesimo nama i našoj porodici, ako je to poslovni prostor podešavamo ga potrebama naših korisnika. Nekada uređenje prepuštamo

stručnjacima, nekada to radimo sami, po našem instinktu i osećaju ili konsultujući internet. Ja ću ovde pisati o opciji kada sami želimo da naš prostor uredimo osećajući prirodu i život. Najčešće uradimo sve i voda dođe na samom kraju. Kod uređenja prostora, bez obzira da li se radi o dvorištu, kući ili poslovnom prostoru veoma je bitno planirati gde će se voda nalaziti, naravno, misli se na vodu u formi fontane. Ukoliko prostor uređujete po *Feng Shui* pravilima svakako ćete konsultovati stručnjaka za ovu naučnu oblast ili brojnu dostupnu literaturu, ako prostor uređujete po svom osećaju opet nećete pogrešiti ako oslušujete i gledate prirodu i njena vekovna pravila.

Nismo uvek u prilici da naš stambeni ili poslovni prostor bude okružen prirodom i da pored vas prolazi brzi i bistar potocić koji će opleniti prostor svom svojom energijom, ali uvek možete samo dodati vodu vašem prostoru, čak i unutrašnjosti kuće ili stana u obliku malih stonih fontana. Važno je da vodu pokrenete blizu vas.

Fontane

Odlučili ste se da izradite svoju fontanu. Imate ideju ali i mnogo pitanja postavljate sebi. Nikada niste izradili nešto slično, materijal za izradu je nepoznanica, tržište je prepuno svega i svačega, prodavci nisu obučeni da objasne i daju odgovore na sva vaša pitanja... Ali, prihvatate izazov i krećete u avanturu koja se zove – izrada svoje prve fontane.

Ispričaću vam kako sam ja počeo. Bližio se kraj leta i ja sam hteo da izradim jednu sobnu stonu fontanu. Deo materijala sam imao, ali veći deo je bilo potrebno pronaći i kupiti. Imao sam samo malu amforu koja je trebala biti posuda iz koje izvire voda i nekoliko kamena rečnog oblutka lepe bele boje. Ideju sam pretočio u skicu i tako sam dobio prvi izgled moje prve fontane. Trebalo je kupiti veću posudu od keramike koja će služiti kao rezervoar, odlučio sam da amfora i ova velika posuda ostanu u prirodnoj boji zemlje (terakota).

Otišao sam u obližnju prodavnicu koja je u ponudi imala zaista veliki izbor posuda kakve su meni trebale za izradu fontane. Odabrao sam jednu koja je po preporuci prodavca bila pravo rešenje za izradu fontane, radilo se o proizvodu iz Italije i o livenoj keramici.

Usput sam u prodavnici akvarijuma i domaćih ljubimaca kupio pumpicu za fontane proizvođača Atman koji je i danas favorit broj jedan. Trebalo mi je još kamenja, ali da to ne bude oblutak, već kamen druge vrste. Prošetao sam do najbližeg potoka i susreo se sa velikim problemom.

Iako je potok bio van naseljenog mesta u njemu nije bilo nijednog čistog kamena! Svaki je na sebi imao sloj višegodišnje nataložene prljavštine nastale čovekovom nebrigom. Prikupio sam nekoliko lepih oblika i usput kupio tečnost za pranje kamena od prljavština. Pokušao sam da kamen operem sa tri vrste proizvoda i to je bilo nemoguće uraditi! Shvatio sam da je osnovni problem što je kamen neupotrebljiv što potok u kojem sam kamen uzeo prolazi pored jednog malog naselja i to je dovoljno da on bude neupotrebljiv za izradu fontana. Bez kamena fontanu nisam mogao izraditi i zato sam došao do topografske karte kraja u kojem živim i locirao delove vodotokova (potoka) u kojima nema naseljenih mesta. Sutradan sam krenuo ka jednoj lokaciji. Ovo je za mene bilo pravo otkrovenje! Kamen je direktno iz ovog čistog potoka mogao da se nađe na fontani! Ovaj potok je i danas moje omiljeno mesto za prikupljanje najlepših komada kamenja za moje fontane. Oko pedeset fontana je ukrašeno kamenjem iz ovog potoka. Kako u ovom mojem uputstvu neće biti nikakvih tajni ja ću vam reći da se radi o Ugljarevačkom potoku koji teče ispod zapadnih padina palnine Rudnik, pored lokalnog puta Kutlovo – Stragari (koordinate za GPS Latitude : 44.132696 | Longitude : 20.673523). U ovom potoku ima više vrsta kamenja koje ja prikupljam i zaista su to lepi primerci. Mislim da ste iz ovog početka zaključili da najvredniji deo fontane, a to je kamen,

nikako nemojte kupovati, već planirajte lepe šetnje u prirodu gde ćete sigurno pronaći još ovakvih mesta. Obratite pažnju na količinu koju možete poneti jer kamen nije lak. Meni se desilo da sam prosto zaneo i nakupio toliko kamenja da sam morao da se nekoliko puta vraćam do automobila da bih preneo svu količinu. Niste očekivali da izrada fontana traži i odličnu fizičku kondiciju. Još uvek nisam prikupio sav materijal za izradu fontane. Ostalo je da se odlučim čime ću sve delove fontane da zalepim u jednu celinu i da to bude postojano. Da bi se odlučio šta ću koristiti kao lepak za kamen i keramiku dosta sam vremena proveo na internetu. Kada to budete radili i vi i čitali karakteristike različitih lepkova videćete da niko nije napisao njihove loše strane, a nama treba lepak koji će biti postojan i u vodi na vazduhu. Odlučio sam se za *Moment Express Fix* proizvođača *Henkel* i nisam pogrešio. Koristim ga i danas. Planirao sam da započnem izradu fontane prvog narednog vikenda jer ću tada imati dovoljno slobodnog vremena. Došao je i taj dugo očekivani dan koji je početak mog rada na izradi fontana. Ali nije sve počelo kako sam očekivao. Poređao sam sav materijal po radnom stolu, gledao u njega, gledao u skicu – i shvatim da nešto nije u redu. Prosto, nisam mogao nijedno kamenu da nađem pravo mesto na posudi, pokušavao, pokušavao i opet isto. Shvatio sam da ja ovo ne mogu da radim uvek kada planiram. Izašao sam iz radionice i počeo da radim nešto sasvim drugo, i ne sećam se više šta je bilo. Pitao sam se kako ću sada da osetim kada je trenutak da započnem rad na izradi fontane. Ušao sam u radionicu predveče i krenulo je. Radio sam do kasno u noć bez prekida, lepak koji sam naveo je i karakterističan po tome da se relativno brzo steže i dozvoljava lepljenje kamena u više slojeva što nije slučaj sa lepkovima koji se sporije suše. Kada je umor savladao i ruke i vid shvatio sam da je bolje da nastavim sutra, odmoran. Tako je i bilo. Probudi sam se vrlo rano i ubrzo završio rad na fontani. Ostalo je da sačekam 24 sata da lepak potpuno očvrstne. Sve je bilo spremno da testiram prvu fontanu koju sam izradio. Priznajem, imao sam tremu jer pretpostavljao sam da nije lako vodu ukrotiti u jednu malu posudu, gde voda treba da teče, stvara žubor i bio sam u pravu. Prvo testiranje pokazalo je sve

nedostatke mog rada. Prvo, voda koja je isticala iz male amfore i padala uz žubor u veliku posudu (rezervoar) bila je vrlo nemirna. Kapi vode prskale su na sve strane i shvatio sam da ovakva fontana ne bi smela da se nalazi na nekom vrednom komadu nameštaja jer bi mogla nastati šteta. Ovo je bio samo početak problema. Nailazio je najveći. Posuda koja je bila

rezervoar vode počela je da menja boju, iz nje je počela da probija vlaga i oseća se miris zemlje! Posle nekoliko sati na mestu gde je stajala fontana uočljivi su bili tragovi vode. Posuda je očigledno bila vrlo porozna. Jedino čime sam bio apsolutno zadovoljan bio je rad pumpe i čvrstinom zalepljenih kamenja za posude od grnčarije.

Uputstvo za izradu fontana započeo sam pričom o mojem početku i da je moglo lako da se desi da odustanem od svega i pomislim „ma nisam ja za to“. Kreativnost i želja za radom u meni nije mi davala mira i u narednom periodu počeo sam da tragam za rešenjima problema.

Delovi za izradu fontana

Prvo što sam shvatio to je da svi delovi koji se ugrađuju u fontanu moraju biti savršenog kvaliteta i da se pojedinačno moraju proveriti pre same ugradnje. Počeo sam da tragam za keramičkim posudama koje ne upijaju vodu. To je naravno lako testirati. Kupovao sam kod nekoliko proizvođača posude koje navodno ne upijaju vodu i posle niza testiranja, jedina, ali zaista jedina koja je apsolutno zadovoljila kriterijume da se mogu ugraditi u fontane to su posude gospodina Đorđević Dragana, velikog majstora grnčarije iz Obrenovca. Sve o njegovom radu možete videti na internet adresi www.grncarijadjordjevic.com . Prednost direktne saradnje sa

proizvođačem je što će vam on izraditi posude kakve poželite ali je uslov da budete potpuno jasni u porudžbini, posebno kada je oblik u pitanju. Pored Dragana sam i ja mnogo naučio o grnčariji, a najvažnije od svega je da moram da planiram naručivanje posuda jer postoji proces izrade koji se mora ispoštovati da bi se na kraju dobila posuda savršenog kvaliteta. Sa odabirom pravih posuda rešio sam najveći problem, velika posuda ne propusta vodu, male posude (amfore, bokali) imaju završetak na grlu koji je usmeren i smiruje vodu u svom toku tako da je izbegnuto nekontrolisano prskanje vode iz velike posude. Kamenja ima dovoljno oko nas, ali ponoviću, u nedirnutoj prirodi. Verovali ili ne takvih je mesta zaista malo, ali na sreću ima ih. Nemojte nikada koristiti kamen koji morate čistiti hemijskim preparatima jer često nakon toga taj „miris“ voda ne može oprati.

Postupak za izradu sobne fontane

Na internetu postoji veliki broj fotografija modela stonih sobnih fontana i one vam za početak mogu pomoći da uz vaše ideje dođete do konačnog idejnog rešenja. Za primer izrade sobne stonice fontane iskoristiću prvu i najpopularniju moju fontanu koja nosi naziv Feng Shui Prima. Ova fontana je do sada imala desetak replika i to je moja

najomiljenija fontana koju sam do sada izradio. Izrađene su i kompleksnije, savršenije, ali ova fontana zauzima posebno mesto pretpostavljam i zato što je prva, i zato što je na njoj rađeno, verovali ili ne 45 dana! Zašto ovoliko dana ispričaću drugom prilikom. Počinjemo.

- Prvo, izradite što precizniju skicu kako će fontana izgledati. Skica podrazumeva i sve dimenzije delova koje ugrađujete. Posebnu pažnju obratite na ugao pod kojim se nalazi

posuda iz koje izvire voda i visinsku razliku između te tačke koje izvire voda i površine vode u velikoj posudi. Ovo je bitno da ne bi došlo da velikog prskanja vode van posude.

- Posuda iz koje izvire voda priprema se za ugradnju tako što se prvo pažljivo na njenom dnu izbuši otvor u koji se ubaci crevo koje završava na pumpi za fontanu. Morate obratiti pažnju otvor za crevo bude neznatno uži od prečnika creva da ne bi oko njega ostale šupljine iz kojih bi se vraćala voda na telo fontane. Kada crevo ubacite u posudu lepkom *Moment Express Fix* premažite spoj creva i posude. Kada se ovo osuši posuda je spremna za dalju obradu, a to je bojenje posudi po potrebi. O bojenju ništa ne bih napisao jer je to stvar vašeg ukusa i i inspiracije osim što bih ponovio da koristite akrilne boje na vodenoj bazi.
- Priprema velike posude (rezervoara) sadrži više faza. Prvo je potrebno da u nju na određenoj visini zalepите platformu

(obrađena keramička pločica ili kamen) koju je potrebno izbušiti da bi se kroz nju provuklo crevo za fontanu. Kada se platforma zalepi (24 sata) ona je spremna za lepljenje (zidanje) najlepšeg dela fontane. Sada je trenutak kada se testira funkcionalnost fontane pre glavnog lepljenja. Potrebno je da glavne elemente fontane pripremite

za rad. Veliku posudu napunite vodom, crevom povežete pumpu i posudu iz koje izvire voda, i ovu posudu učvrstite bez lepljenja. Kada ste sve privremeno pričvrstili pustite pumpu u rad i pratite tok vode. Podesite jačinu protoka na pumpi po želji. Kada ste podesili položaj posude i jačinu protoka preporučujemo da fotografirate fontanu u ovoj fazi da bi imali podsetnik u toku izrade. Materijal koji ćete koristiti

vaš je izbor koji nije mali. Postoji mnogo vrsta kamenja u prirodi koji možete da iskoristite. Ipak, nekoliko uslova morate ispoštovati, navešću dva najvažija, a to je da kamen nema hemijske nečistoće i da je njegov sastav kompaktn – da se ne kruni. Sastavljanje ovog dela fontane, kamenje i posude iz koje izvire voda morate dobro isplanirati, svaki kamen mora po svom obliku mora pronaći svoje mesto i lepljenje morate vršiti u slojevima. Ovaj deo izrade fontane može potrajati i više dana u zavisnosti od složenosti izrade. Novi sloj kamenja možete lepiti na prethodni tek kada se ovaj prvi u potpunosti zalepi (24 sata). Kada sve radove na spajanju elemenata lepljenjem završite ponovo uradite

testiranje rada fontane. Nadam se da vam se neće desiti nešto nepredviđeno a razlog može biti samo vaš manjak pažnje da voda negde nekontrolisano otiče. U tom slučaju moraćete da uradite

određene ispravke, ali pre toga morate da tačno uočite šta je problem da bi ga mogli rešiti. Kada fontana najzad bude završena i obavezno testirana možete uraditi po vašoj želji još neke radove na njoj, kao što je na primer premazivanje kamena zaštitnim sredstvima (veliki broj na tržištu) koji daje efekat mokrog kamena o olakšavaju čišćenje od prašine.

- Fontanu koju ste izradili ne možete postaviti bilo gde već za nju morate pronaći adekvatno mesto. Fontana može imati svoje drveno ili metalno postolje, može biti ukrašena prirodnim biljkama (nikako plastikom). Možete joj mesto pronaći po svom osećaju ili konsultovati savetnika za Feng Shui.
- Ovde je predstavljen samo jedan od načina za izradu fontana tačnije jednog modela. Bitno je da je prikazan princip

izrade i sve ostalo je vaša ideja i kreativnost. Da li će voda da izvire iz bokala, amfore ili kamena, posuda biti ovalna ili ugaona, od stakla ili keramike, obojena ili ne – to zavisi samo od vas.

Na kraju ovog uputstva nisam siguran da li vam ono može pomoći u izradi vaše prve fontane ali je meni najbitnije da ono pokrene vašu kreativnost jer su u pitanju unikatni ručni radovi. Kada izradite prvu fontanu, za sebe ili kao poklon dragoj osobi teraćete vas nešto iznutra da nastavite. Iskustva u izradi prve fontane biće vam dragocena kada počnete izradu sledeće fontane. Jednog dana bićete u prilici da svojim bližnjim poklanjate zaista vredan poklon koji ne mogu kupiti nigde i koji će im činiti veliko zadovoljstvo u životnom prostoru.

Siguran sam da će ovo uputstvo imati puno vaših komentara i oni će služiti da ubrzo izradim i dopunjeno drugo izdanje i neću prestati da ovo pišem dok ne vidim da sam uspeo da bar nekoliko ljudi nateram da izrađuju svoje fontane. Zašto? Odgovor je jednostavan. U ovom teškom vremenu kada se vrednosti sve manje cene vi morate nešto učiniti za sebe i svoju okolinu i nema lepšeg od toga kada to činite sa nečim što vas malo košta finansijski ali zato vredni mnogo jer je vaših ruku delo.

Svima koji su pročitali ovo uputstvo želim puno sreće u radu i da što pre počnu sa izradom, a ja sam na raspolaganju uvek za vas i molim vas na moj e-mail: office@fontana.in.rs šalјite fotografije vaših fontana iz svih faza izrade, postavljajte pitanja u toku izrade i ja ću vam se odmah javljati da pomognem – ali na kraju fontana koju izrađujete je samo vaša. Da, ne zaboravite da fontani date ime. To je lepo i vredni.

Srdačno vaš sa velikim poštovanjem,

Zlatko Jorgić, autor fontana Umetničke radionice „Bistrica“